

er i dem, man kan rundt regne, at de er det halve værd af det, de har kostet. Saa omprioriterer man paa ny og begynder paa en frisk. Det er det, der i stort Omfang er sket, og derfor vil jeg hævde, at Kærnen i den nuværende saakaldte Krise er Prioriteringsspørgsmaalet, er Gældsspørgsmaalet. Jeg ved ogsaa godt, der kan tales om den løse Gæld, Landboernes Gæld til Købmændene, den kan ogsaa være et Moment, men den er kun en ringe Del i Sammenligning med Prioritetsgælden. Naar vi nu for alle andre Erhverv, for Industri og Haandværk — og det har jo været den højtærede Regerings Politik fra A til Z — har hævdet, at Staten ikke skal støtte overkapitaliserede Foretagender, de maa ligge, som de har redet, hvorfor skal der saa føres en ganske anden Politik med Hensyn til Landbrugserhvervet? Man kan naturligvis sige, at der er den store Forskel, at her drejer det sig ikke blot om Bedrifter, men her drejer det sig tillige om Hjem. I Industrien, naar en Fabrik gaar ned en om og hjem, fordi den er overkapitaliseret, fordi der har været disponeret kortsynet — og det samme gælder for en stor Del Haandværket, hvor Værkstedet er adskilt fra Hjemmet —, kan man selvfølgelig sige, at dér bør der anlægges rent økonomiske Synsmaader, men i Landbruget, hvor Hjem og Bedrift er knyttet sammen og i Virkeligheden er et og det samme, dér har det sociale Moment en anden Farve end i Industri og Haandværk. Men jeg maa samtidig hævde, at naar man følger en Nedskeringspolitik paa andre sociale Omraader, saaledes som den højtærede Regering gør, vil det dog være absurd at øse ud med den ene Haand, hvad man sparer med den anden. Det Lovforslag, som her er forelagt, og de Synsmaader, der har været fremsat fra Oppositionens Side, er jo i Virkeligheden ikke erhvervsøkonomiske Synsmaader, men det er rene og skære socialpolitiske Synsmaader, og derfor er hele Spørgsmaalet det, hvilket Raaderum, hvilken Vægt vil man give saadanne socialpolitiske Hensyn under de faktisk foreliggende Forhold? Det er aldeles ikke erhvervsøkonomiske Betragtninger, for erhvervsøkonomiske Hensyn — i strengeste Forstand efter Frihandelens gamle Principper — kan umuligt føre til, umuligt begrunde Foranstaltninger af den Karakter, her er Tale om.

Landbrugsministeren (*Madsen-Mygdal*): Det ærede Medlem Hr. Zahles Ud-

talelser om Realkreditens Betydning har nu givet det ærede Medlem Hr. Holstein Anledning til at udtale, at det, der var Landbrugets Ulykke, var netop den alt for store Realkredit, vi havde her i Landet. Jeg ønsker deroverfor at udtale, at jeg i enhver Henseende er enig med det ærede Medlem Hr. Zahle. Jeg tror, at hvis man vil undersøge Aarsagerne til, at det danske Landbrug i den sidste halvanden Menneskealder har kunnet gennemgaa en saa stærk og rig Udvikling, som intet andet Land kan vise Magen til, er en af Hovedaarsagerne den, at vi har et Kreditforeningssystem her i Landet, som vel ikke er uden Sidestykke i andre Lande, men som her er blevet forstaaet og benyttet med den indbyrdes solidariske Ansvarlighed som Grundlag og benyttet i en Udstrækning, som ikke er Tilfældet noget andet Sted. Jeg har haft Lejlighed til at tale med Landbrugets Repræsentanter fra store, rige Lande, hvor de naturlige Forhold for Landbrugserhvervet er langt bedre, end de er i vort Land, og hvor der ogsaa findes en Dygtighed indenfor Landbostanden, som fuldt staaer Maal med den Dygtighed, danske Landmænd er i Besiddelse af, og de har søgt at finde ud af, hvad der var den hemmelige Aarsag til, at det danske Landbrug har kunnet udvikle sig saa stærkt. Det er dér min Opfattelse, at en af de første Betingelser for, at Landbrug kan udvikle sig saa intensivt, som det danske Landbrug nu har udviklet sig, er, at den fornødne Kapital er til Raadighed. I øvrigt vil jeg ikke lade det staa uimodsagt her fra Folketingets Talerstol, at den Gerning, som Kreditforeningerne, der er vort Lands første Andelsforetagender, har udført her i Landet, skulde have været til Skade for det danske Landbrug. Vi staaer her i Landet med et Landbrug, som der ikke er Mage til noget andet Sted i Verden, vi staaer med et Landbrug, der har en Produktionsevne, som intet andet Land kan vise Mage til, og et saadant Landbrug bygges ikke op uden en meget stor Indsats af Kapital. Det ærede Medlem Hr. Holstein tager ganske fejl, hvis han tror, at de Kapitaler, der er anbragt i Landbruget, er anbragt i Stuehuse og slotslignende Bygninger — det var en anden Periode i vort Folks Historie, da man byggede Slotte. Det ærede Medlem Hr. Zahle har ogsaa ganske Ret i, at hvis man ønsker en Statistik som det ærede Medlem Hr. Holstein over, hvor store Laan der er anbragt i det danske Landbrug, maa man, hvis man vil have det rigtige Billede frem, ikke glemme at se paa den Forøgelse, der er foregaaet af de pro-